

למנהלים, למחנכים, למורים, למדריכים,

מאז חורבן בית שני והגליית העם מארצו לא פסקה התקווה לשיבה למולדת. לכל מקום אליו הגיעו יהודים אחרי החורבן הם נשאו עמם את השבעה: " אם אשכח ירושלים תשכח ימיני"...

התנועה הציונית, שאליה חברה הציונות הדתית מראשית דרכה, היא ביטוי מעשי לכמיהה ארוכת שנים זו. הציונות הדתית ראתה את הציונות כהליך מתמשך של שיבת העם אל ארצו והקמת מדינתו הריבונית.

חמישים ושמונה שנות קיומה של מדינת ישראל רצופות עשייה משותפת, של הליכה בדרך שיש בה עליות, מורדות ומשברים מבית ומחוץ. משבר מבחן מחזק את השורות ואילו משבר מבפנים עלול לפלג.

לקראת יום העצמאות אנו מציעים פעילות שמטרתה לבחון את משמעותה של מדינת ישראל בתפיסתו של הציבור הדתי-לאומי, לחזק את מחויבות היחיד והציבור כלפי המדינה ומוסדותיה ולא להיכשל באבני הנגף בהן אנו נתקלים בדרכנו המשותפת. דווקא בימים אלה, לנוכח אירועי התקופה האחרונה, תפקידנו הוא הרחבת הפרספקטיבה ההיסטורית אל העבר ולעבר העתיד. נחזק את האמונה כי לפני עם ישראל משתרע הנצח וכי כישלונות וקשיים זמניים אסור להם לטשטש את ההישגים ולרפות את ידינו. אנו תקווה שגיליון זה יהיה לכם לעזר בעבודתכם החינוכית.

בברכה,

שמואל בורקש
 מפקח ארצי על סודי חמ"ד
 מינהל החינוך הדתי

מיכל דה האן
 מנהלת יחידת חמ"ד
 מינהל חברה ונוער

הפעלה:

מטרות:

- לברר את משמעותה של מדינת ישראל בעת הזו בתפיסה של הציבור הדתי לאומי.
- לפתח יכולת לראות את הישגי המדינה והציונות הדתית מול קשיי ההווה ואתגרי העתיד.
- לחזק את מחויבות היחיד והציבור כלפי מדינת ישראל ומוסדותיה.

אוכלוסיית יצי: 14-17

משך ההפעלה: 45 דקות

צרכים: - כרטיס משימה אישית - כמספר המשתתפים
 - כרטיסי משימה קבוצתית שונים

מהלך ההפעלה

שלב א' - זוגי במליאה
 המשתתפים יתחלקו לזוגות. כל משתתף יקבל כרטיס משימה אישית.

כרטיס משימה אישית

אני אומר תפילה לשלום המדינה / הרב שלמה אבינר	
<p>ואגיד: זאת הממשלה שלי ואתגאה מול כל העולם כולו: אני כבר לא עם נדרס, שממשלת עם זר מחליטה עבורו, יש לי ממשלה משלי. אתם שומעים, עמי העולם, יש לי ממשלה שלי, ואני גאה בזה. ממשלה הולכת וממשלה באה, והגאווה לעולם עומדת. ואם מישהו ידפיס מדבקה: "אני אומר תפילה לשלום המדינה", אדביק אותה על תיקי ועל דש מעילי. אדביק אותה בגאווה. גאווה היא מידה מאוסה אך הגאווה הזאת היא טהורה כמו פרח שנולד אתמול.</p> <p>ואם חס ושלום, מדינה זו וממשלה זו, תחוקק חוקים נגד תורתנו אבכה הרבה כמובן אומר לכולם שחוקים אלה בטלים כעפרא אבל אמשיך לומר את התפילה לשלום המדינה בשמחה. יש הרואים את הצללים ויש הרואים את האור שלפני הצללים. ובכלל: אם יש צללים, סימן שיש אור. והאור הזה הוא כל-כך מתוק. לכן אני אומר את התפילה לשלום המדינה.</p>	<p>כאשר בין שחרית למוסף שליח הציבור אומר תפילה לשלום המדינה זהו הרגע המאושר ביותר שלי בשבוע. כאשר אני שומע אבינו שבשמים צור ישראל וגואלו אני קם כמו קפיץ ואיני משנה מלה אחת. כל ההוכחות שבעולם אינן משנות לי מאומה וככל שלועגים יותר ויותר אני אומר תפילה זו יש לי חשק לקום ולומר לשליח הציבור אמור עוד פעם ועוד פעם. גם כאשר המדינה והממשלה מחללות קדושת השבת אני ממשיך לומר תפילה לשלום וגם כאשר הן מחללות קדושת הארץ אני ממשיך להתפלל לשלומן. ולא אפסיק. כי זו המדינה שלי, אין לי אחרת, ואני אוהב אותה כמו שהיא. וזו הממשלה שלי, כן זו הממשלה שלי, ואחזור על זה אלפי פעמים. יש לי ביקורת קשה עליה יש לי צער נורא בגללה אבל זו הממשלה שלי. כאשר תוחלף בממשלה טובה הימנה מאוד אשמח אך בינתיים היא הממשלה שלי ואמשיך להתפלל עבורה מכל הלב וכאשר תוחלף אתפלל עבור הממשלה הבאה</p>
<p>מתוך "באהבה ובאמונה", הוצאת מכון מאיר</p> <p>סמן שניים או שלושה משפטים שדיברו אליך במיוחד.</p>	

כל משתתף ישתף את בן זוגו במשפטים שבחר וינמק את הסיבות לבחירתם.

המנחה יבקש ממספר מתנדבים לשתף את המליאה בבחירתם ולנמק את הבחירה

שאלה לדין:

- "יש הרואים את הצללים ויש הרואים את האור שלפני הצללים". למה מתכוון הרב שלמה אבינר? מה דעתכם על דבריו?

שלב ב' - קבוצתי

המשתתפים יתחלקו לקבוצות.
כל קבוצה תקבל כרטיס משימה קבוצתית שונה.

כרטיס משימה קבוצתית מס' 1

בתקופתנו, נראית הגאולה קטנה, והיא מעוררת בוז. זו גאולה?! זו ישועה אלוקית?! היכן ההתגלות האלוקית המאירה את שמי ארץ ישראל.
בתגובה לתחיית האומה בארצה בתקופתנו, נתפלגה היהדות הדתית לשני מחנות. מחנה אחד בז לגאולה, מפני שכל תהליך הגאולה, מראשיתו ועד ימינו, נדמה בעיניו "קטן". ולכן, הוא מתכחש לתהליך הגאולה. המחנה השני לא בז לשיבת ציון למרות קטנותה, ומאמין בגאולה. שיבת ציון, קיבוץ הגלויות, תחיית האומה, הקמת המדינה, כל אלו היו מספיק גדולים בעיניו כדי לעורר אצלו התפעלות והערכה. מחנה זה בא בטרוניה אל המחנה הראשון: "מדוע בזים אתם ל"יום קטנות"? הרי אין זה "יום קטנות" אלא "יום גדולות". עלינו לשבח את התקופה ולא לבוז לה, ולהלל לה' עליה!" אלו הבליטו את הקטנות ואת החסרונות ובוזו. ואלו הבליטו את הגדלות ואת המעלות, ולא בזו אלא שיבחו את "יום גדולות".
אבל, עתה, הגיעו ימים שגם אלו שהרגישו בעבר את הגדלות, חיים בתחושה של "יום קטנות", מפני ששורת במדינה אווירה של קטנות. **האידיאליים קטנו, ההנהגה קטנה, ההוויה הישראלית שפופה, היהדות התגמדה במדינה, הציונות והחלוציות קטנות.**
ועל כך זועק הנביא: "מי בז ליום קטנות?!", "חז"ל מוסיפים שקריאת הנביא מופנית גם אל תקופתנו. אל תבוז, אל תזלזל, גם אם זה קטן בעיניך. יש גאולה גדולה ויש גאולה קטנה, אבל בכל מקרה זו גאולה. יש מלכות גדולה ויש מלכות קטנה, אבל בכל מקרה זו מלכות. יש מדינת ישראל גדולה ויש מדינת ישראל קטנה, אבל בכל מקרה זו מדינת ישראל. "הקטן יהיה לאלף", בתוך הקטן טמון פוטנציאל גדול.
דווקא בימינו, שבהם נושבת רוח של "יום קטנות", נופלת עלינו אחריות כפולה ומכופלת. אין מי שיגדל את הגאולה, אם לא אנחנו הדבקים באמונה ובגאולה! אסור לה לענוה שתשתק אותנו ממילוי אחריותנו הלאומית. על כן, לא עת לבוז ל"יום קטנות", לא עת להפנות עורף למדינה, לא עת לסלוד מהחברה ישראלית. אל נביא את שולחננו להתבזות. הרב צבי יהודה זצ"ל היה רגיל לצטט פסוק מספר נחמיה (ח ו): "ויברך עזרא את ה' אלוקים הגדול". התגובה הראויה ל"יום קטנות" היא לקרוא בשם ה' הגדול, כלומר: לגדל את האמונה, להעמיק בה. מול הקטנות עלינו להציב אמונה גדולה.

(מי בז ליום קטנות / הרב אלישע אבינר / פינת החינוך באהבה ובאמונה
בהוצאת מכון מאיר ירושלים, פרשת קדושים)

שאלות לדין:

1. לדברי הרב אלישע אבינר "לא עת לבוז ליום קטנות" למה כוונתו? מה דעתכם על דבריו?
2. כיצד מסייעים הדברים לראות את קשיי המציאות ואת ההתמודדות איתם?
3. מהי משמעותה של מדינת ישראל היום על פי הקטע שלפניכם?

כרטיס משימה קבוצתית מס' 2

במהלך השנה האחרונה שמענו קריאות לא מעטות להתנתק ממדינת ישראל ולא להצטרף לשירות צבאי בצה"ל. ...כדי לבחון אם הסתייגות זו מהמדינה ומוסדותיה היא הסתייגות נכונה ולגיטימית, עלינו להעמיק במשמעות מדינת ישראל כ"ראשית צמיחת גאולתנו" ולהתבונן במשמעות התפילה להצלחת מדינתנו.

הקמת מדינת ישראל היא חלק מתהליך ארוך ומורכב המתואר בדברי הרמב"ם בהלכות מלכים: "המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל, וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם" (הלכות מלכים, י"א א').

הפער בולט בין תיאור המציאות והחזון האידיאליים, המשתמעים מדברי הרמב"ם, לבין המציאות העכשווית. ...יש לזכור כי מדינת ישראל מהווה עוגן הצלה לאלפי יהודים מרחבי העולם הרואים בה מפלט וארץ מולדת, והתקדמות רוחנית עצומה חלה במהלך חמישים ושמונה שנות קיומה בהקמת מוסדות תורה וחינוך, התיישבות מפוארת וגרעינים תורניים רבים בערים השונות. יכולתנו לגשר על הפער בין החזון לבין המציאות היא תוצאה של אמונה גדולה בצדקת דרכנו וסבלנות, מלווה במעשים, שתצליח להשריש אמונה זו במנהיגות, בצבא ובמוסדות המדינה...

תפילתנו לשלום מדינת ישראל נובעת מתוך תחושת אחריות ושותפות עם המדינה, בדאגה לתושביה, ותקווה להגשמת החזון הרוחני. תפילתנו איננה נובעת מתוך הכרח או פחד, כפי שהיה בגלות, אלא מתוך דאגה אמיתית לשלומם של חיילי צה"ל השומרים על יישובינו ובקשה לקיבוץ גלויות. ...תפילה זו איננה על שלטון מסוים, שהרי המנהיגות מתחלפת חדשות לבקרים. התפילה מכוונת להגשמת חזון גדול - שאיפת כל הדורות - והפרעות "נקודתיות" בדרך לא תוכלנה לשבש את תקוותנו.

(הרב ד"ר יוחאי רודיק, מתוך "ממשיכים באמונה", מינהל חברה ונוער)

שאלות לדיון:

1. מה משמעותה של מדינת ישראל על פי הקטע?
2. כיצד מתחברים דברים אלה לדבריו של הרב שלמה אבינר?
3. כיצד מסייעים הדברים לראות את קשיי המציאות ואת יכולת ההתמודדות איתם?

כרטיס משימה קבוצתית מס' 3

לדעת מראש כי אתחלתא דגאולה באה בדרך חבלים ונעימים... לדעת מראש כי בעקבות משיחא מכל צרה יוצאת ישועה, והישועה באה מתוך צרה... לדעת מראש כי ארץ ישראל נקנית בייסורים, אבל בזה היא נקנית ממש... עקבות משיחא באות בהפרעות ומכשולים...

ולכן חלילה לנו לסגת אחור במשהו אם יהיה חס וחלילה איזה קושי, איזה מכשלה בדרך עבודתנו, ולהיות בטוחים כי דווקא ממנה יעקב יושע, ומן המיצר נגיע למרחביה.

(הגאון רבי אליהו מוילנא, "קול התור" פרק א' אות י"ב)

שאלות לדין:

1. "... עקבות משיחא באות בהפרעות ומכשולים" - כיצד מסייעים הדברים לראות את קשיי המציאות ואת יכולת ההתמודדות איתם?
2. כיצד, לדעתכם, דברים אלו משליכים על הצורך בתפילה לשלום מדינת ישראל?
3. מה משמעותה של מדינת ישראל על פי הקטע?

כרטיס משימה קבוצתית מס' 4

יום העצמאות הוא לא המדינה והמדינה היא לא יום העצמאות. ברור שיום העצמאות מסמל ישועה גדולה שלא היתה כמוה מזה הרבה דורות. אל לנו להיות כפויי טובה כלפי שמים. זכינו לראות קיבוץ גלויות שלא היה כמותו מעולם, כשהיום אנו זוכים לראות בארץ שישה מיליון יהודים. הרי אם דבר כזה אינו נוגע ללבנו ולא נודה לשמים על קיבוץ גלויות כזה, אנו לא ראויים לרחמי שמים, רחמנא ליצלן. זה מלבד הנסים שענינו רואות. הרי אנו יושבים כשמסביבנו אויבים מכל צד, שכל הזמן משחיזים את חרבותיהם, וברוך ה' אף על פי כן המדינה משגשגת.

אם לא נגן על פיסת הארץ הקטנה שהנחיל לנו הקב"ה – מהי התקווה? אי אפשר לומר שאנחנו מתכחשים למדינה. מי שבחר לצאת לגולה גוזר כליה על עצמו ועל צאצאיו. אם אין מי שיעמוד על המשמר, גם נטורי קרתא לא יוכלו להתקיים פה.

צריך להבין שעם שלא יכול להגן על עצמו לא יוכל לעמוד. בלי צבא, אויבנו מסביב לא ייתנו לנו לשרוד, וזה הדבר הפשוט ביותר, שבלעדיו אין אפשרות לחיים בשום מקום בעולם, ובוודאי לא פה. לכן הצבא הוא כורח חיוני וחייבים לשרת בו. אם לא נשרת בו, אנחנו כורתים את הענף שעליו אנו יושבים.

במקביל, יש לחנך את ילדינו לכך שהצבא אמור להגן על עם ישראל וארץ ישראל, ולא חס ושלום להילחם נגד עמו. זה הגבול, ואם כל החיילים שלנו יהיו חדורים באותה מודעות, אין ספק שלא יהיו עוד חורבנות, בעזר ה'.

(הרב נחום אליעזר רבינוביץ, ראש ישיבת ההסדר מעלה אדומים, עיתון "בשבע", גיליון מס' 185, פרשת ויקהל-פקודי, 23.3.06)

שאלות לדין:

1. "אל לנו להיות כפויי טובה כלפי שמים" – למה כוונת הדברים? מה דעתכם? נמקו.
2. מה משמעותה של מדינת ישראל על פי הקטע?
3. כיצד מסייעים הדברים לראות את קשיי המציאות ואת יכולת ההתמודדות איתם?

כרטיס משימה קבוצתית מס' 5

"ראשית צמיחת גאולתנו" הוא המטבע שטבעו רבני ירושלים וחכמיה, ובראשם מרן הגאון ר' צבי פסח פרנק זצ"ל, להגדרת תקופתנו. היה זה בכרוז שראה אור מטעם בי"ד בשבט תש"ט – בתוך השנה הראשונה לתקומת המדינה. באותם ימים גדולים ונשגבים עמד כל הציבור תחת הרושם של גילוי החסד האלוקי, שהגדרה זו אכן איחדה אותו מן הקצה אל הקצה. גם אלה משלומי אמונים, שעמדו הרבה שנים מנגד לתנועת שיבת-ציון, בטענות ו"הוכחות" כי לא בזו הדרך תבוא הגאולה, כאילו הם המכתיבים לקב"ה את הדרך בה יקרב לנו אותה, גם אלה הכירו כי אכן תקופה גדולה היא, אשר דורנו זכה לה.

לאחר השואה הנוראה שפקדה את בית ישראל, אשר כילתה שישה מיליון מעמנו במיתות משונות ומכונות כליה משוכללות, שואה אשר השאירה מאחוריה אודים עשנים של קהילות פורחות, בעלות מסורות רבות בשנים, מול שארית פליטה חסרת כל, אשר לא מוצאת מנוח לכף רגלה, ושערי הארץ נעולים על שבעה מנעולים של מדינת המנדט, והנה נתגלה לפתע עוגן הצלה בדמות מדינה עצמאית, אשר למרות לידתה בתמרות דם ואש, קמה ומכריזה קבל עם ועולם כי "עם ישראל חי, ויחיה לעולמים", וחופי הארץ פתוחים לרווחה לכל אשר בשם ישראל יכונה, והשעה הגדולה, אשר בכוחה להביא מזרז לעם מעושק וממורט, הנה הגיעה! אז התנופף ברמה מעל כל בית בישראל הדגל הלאומי, וגם ציבור בני התורה מכל הגוונים לא ראו לנכון להסתייג ממנו.

(הרב שאול ישראלי זצ"ל באחת משיחותיו)

שאלות לדין:

1. מהו הרקע לקביעת המושג "ראשית צמיחת גאולתנו" – האם הוא עדיין רלוונטי לימינו?
2. מה משמעותה של מדינת ישראל על פי הקטע?
3. כיצד משליכים דברים אלו על הצורך בתפילה לשלום המדינה?

כרטיס משימה קבוצתית מס' 6

במדרש שיר השירים רבה אומרים חכמים, על הפסוק "דומה דודי לצבי":

"מה צבי נגלה ונכסה, נגלה ונכסה (תוך כדי ריצתו ביער), כך הגואל, עתים נגלה ועתים נכסה".

פעולותיו של הגואל (הקב"ה) אינן תמיד גלויות ומובנות. לעתים הן נסתרות. אך צריך לדעת שזהו הגואל, וכך הוא מופיע. גם אם תהליך הגאולה הוא קשה, מסובך ומלווה בייסורים, זו דרכו של הגואל. הנביאים משווים את גאולת עם ישראל ללידה! ככל שמתקרבת הלידה, מתגברים הצירים, ואיתם-הכאב והסבל. אבל, כפוי טובה הוא זה, שמסתכל על העכשיו, ואינו רואה את כל המהלך ההיסטורי.

יש להודות לה' גם אם עדיין אין הגאולה מושלמת.

"רבי חייא הגדול ורבי שמעון בן חלפתא שהיו מהלכים בבקעת ארבל בעלות השחר וראו איילת השחר שבקע אורה. אמרו: כך היא גאולתם של ישראל. בהתחלה היא באה קמעא קמעא ואחר כך היא מנצנצת ובאה".

(שיר השירים רבה)

שאלות לדין:

1. כיצד באים לידי ביטוי דברי המשל "נגלה ונכסה" בימינו?
2. מה המשמעות של מדינת ישראל על פי הקטע?
3. כיצד משליכים הדברים על הצורך בתפילה לשלום המדינה?

שלב ג' – במליאה

הקבוצות מדווחות במליאה על עיקרי הדברים שעלו בדיון הקבוצתי.

שאלות לדיון:

1. מה המשמעות של תפילה לשלום המדינה, שריה, יועציה, ותפילה לשלום חייליה אל מול קשיי המציאות ואתגריה?
2. הרמב"ן מפרש את הפסוק "וישבתם לבטח בארצכם" – "שיהיה שלום ביניכם ולא תילחמו איש איש באחיו", מה החידוש בפירושו? כיצד נוכל לחזק את מחויבותינו כלפי מדינת ישראל ומוסדותיה לפי פירושו?
3. "...השגחתו של הקב"ה על בריותיו היא 'השגחה מטריתית'. כלומר, אין מידת הטוב ניכרת לפני המצב הסופי" ... (הרב אשלג בעל הסולם בפירוש לספר הזוהר) - מה מוסיף הסבר זה ליחסך לתפילה לשלום המדינה בימינו?

יסודו של החינוך הממלכתי-דתי- בהכרעתו של הציבור הדתי הלאומי להצטרף למסגרת ממלכתית משותפת לכל הציבור במדינת ישראל. הכרעה זו נבעה מתוך רצון לקיים חיים יהודיים ממלכתיים ומתוך שאיפה לחזק את המדינה היהודית.

התפיסה הייחודית של החמ"ד, בהיותה כוללנית ומקיפה, יש בה כדי לספק תשובה למורכבותה של מציאות דורנו. תפיסה זו מבוססת על ההשקפה הציונית הדתית, הרואה בתחיית העם היהודי בארצו ובכינונה של מדינת ישראל, אתחלתא דגאולה.

...תקופתנו בולטת במיוחדותה על רקע סבלותיו הארוכים של עם ישראל. אני חיים בהווה של זיכרונות קרובים מן השואה ובמציאות של מדינה עצמאית, שעודנה נאבקת על ביטחונה ועל עצמאותה הכלכלית ונתונה בעיצומה של התמודדות על זהותה ועל צביונה הרוחני.

לציונות הדתית יש עמדה כלפי השאלות המרכזיות בחיי המדינה והעם היהודי, ולאורה יחנך החמ"ד את תלמידיו...

הקמת מדינת ישראל היא התגשמותן של כמיהת הדורות ותפילותיהם של יהודים לשיבת ציון ולממלכתיות יהודית. זכות זו שנפלה בחלקנו חייבת לקבל ביטוי מודגש בחינוכנו.

השקפה דתית-ציונית פירושה קבלת המדינה וחוקיה לא רק כ"דינא דמלכותא" אלא כמדינת עם ישראל, המחייבת נכונות להשתתף באחריות, להיות מעורב ומשפיע, בכל תחומי החיים במדינה, ולתרום להצלחתה ולרווחתה.

החמ"ד מחנך את תלמידיו לראות במדינת ישראל שלב חשוב בדרך אל הגאולה השלמה. החמ"ד יכוון אפוא את חניכיו ליטול חלק בבניינה של הארץ ובהגנה עליה, תוך החדרת ההכרה בצורך של השתתפות מלאה בכל תחומי החיים בחברה ובמדינה, כגון בהוראה וברבנות, בתרבות ובכלכלה, במדע ובטכנולוגיה, בתקשורת ובאומנויות, בצבא ובתעשייה, במלאכה ובחקלאות וכד'.

כמו כן יחנך החמ"ד לכיבוד הסמכויות החוקיות הממלכתיות, לציות לחוקי המדינה ולתקנותיה, ליחס של כבוד לסמלים הלאומיים, כגון והמנון, ולהשתתפות פעילה בימי חג וזיכרון לאומיים.

החמ"ד יחנך את תלמידיו לחובת שירות פעיל בצה"ל ואת תלמידותיו לשירות לאומי התנדבותי בן שנתיים.

("קווים מנחים למדיניות החינוך הממלכתי-דתי", משרד החינוך, מינהל החינוך הדתי, מהדורה שלישית התשנ"ג)

מה חדש בחמ"ד ?

מש"צים עם הפנים לקהילה

כנס פרחי מש"צים, מש"צים בוגרים ומורי של"ח בחינוך הדתי במחוז תל אביב התקיים ביום רביעי, כ"ד בשבט (22.2.06) בקיבוץ חורשים. לכנס הוזמנו ילדים בעלי צרכים מיוחדים, והם השתתפו בנטיעות, סדר ט"ו בשבט ופעילויות חברתיות ערכיות. פעילות זו העצימה וריגשה את כל הנוכחים. המש"צים שארגנו והפעילו אותה, דיווחו על תחושה של "יותר משאני נותן, אני מקבל" (הרב דסלר).

אהל איכות החברה – בנושא: "מנהיגות נוער משפיעה בהווה ומעצבת את העתיד"

אוהל הידברות זה התקיים בקרית מוצקין, מחוז חיפה ביום רביעי, כ"ד בשבט (22.2.06). האוהל אורגן על ידי צוות הפיקוח במינהל חברה ונוער במחוז בשיתוף עם ועדת היגוי יישובית, שכללה את מנהיגי היישוב, מפקחים, מנהלי בתי ספר ואנשי חינוך מהממלכתי והממלכתי-דתי. באוהל התקיימו שלושה מושבים שבהם נטלו חלק נציגי מועצות תלמידים, נציגי תנועות הנוער, מד"צים ומועצת הנוער העירונית והכל בסימן "אנשים אחים אנחנו בני איש אחד" (בראשית מג, יג). בסיכומו של יום חתמו בני הנוער על אמנה בה התחייבו להתנדב יחד למען אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים ביישוב.

של"ח בשביל ישראל

אלפי בני נוער השתתפו ביום רביעי, כ"ב באדר (22.3.06) בתוכנית החינוכית "של"ח בשביל ישראל" שמטרתה לסייר, להכיר ולנקות את שביל ישראל החוצה את נופי הארץ על תרבויותיה השונות. בסיכומו של יום נערכו טקסים מרגשים במקומות שונים לאורך השביל.

כנס מנהלים – מחנכים – תלמידים בחינוך החברתי קהילתי

יום עיון למפקחים, מנהלים, מחנכים ונציגי מועצות תלמידים ממחוז צפון בנושא: "קהילת בית הספר – יחסי גומלין כתשתית להעצמה חינוכית חברתית" התקיים ביום ראשון, כ"ח בשבט (26.2.06) במרכז ההדרכה של המחוז שבבית "לוחמי הגטאות". ביום זה דנו המשתתפים במשמעות יחסי הגומלין בין באי בית הספר כבסיס ליצירת אקלים חינוכי, ושותפות תלמידים-מורים המעצימה עשייה חינוכית ערכית בבית הספר. המשתתפים הביעו משאלה להעמקה נוספת בנושא. יום זה מוצע כמודל לעשייה חינוכית במחוזות נוספים.

מפגש יו"ר מועצות תלמידים בית ספריות, בבתי ספר ממלכתיים וממלכתיים- דתיים

כנס מחוזי ליו"רים של מועצות תלמידים מבתי ספר ממלכתיים וממלכתיים דתיים במחוז מרכז התקיים ביום רביעי, כ"ט באדר (29.3.06). בכנס למדו בני הנוער את "חוק זכויות התלמיד", החובות הנגזרות ממנו ואחריות נציגי המועצות כלפי חברת התלמידים בבית הספר. נמצא שיש הרבה מן המשותף בין בני הנוער והם ציינו בשביעות רצון את חשיבות המפגש המחזק ומעצים את ההידברות בין דתיים לחילוניים.

ממליצים על: ממשיכים באמונה

אירועי עמונה גרמו לסערת רוחות בקרב רוב הציבור הדתי לאומי, בשל עוצמת הכוח שהופעל כנגד בני הנוער המפגינים. חלק מן התלמידים השתתפו בפועל באירועי עמונה וחלק מהם שמעו עליהם וראו תמונות בעיתונות, בטלוויזיה ובאתרי האינטרנט. ייתכן כי יש גם תלמידים שלא מודעים כלל להתרחשויות בעמונה. קיימת אפשרות כי אירועים אלו הביאו חלק מבני הנוער לתובנות ולמסקנות לגבי המדינה והעם בישראל שלא רצינו שיגיעו אליהן. העדר שיח עם המבוגרים עלול לקבע תפיסות ודעות קיצוניות המאפיינות את גיל הנועורים, ובהעדר יד מכוונת, להביא את בני הנוער לעמדות קיצוניות ולא רצויות בקשר למקומם בחברה הישראלית.

מינהל חברה ונוער הפיק תוכנית חינוכית שמטרתה להתמודד עם אתגרים אלו. בתוכנית מוצעות מספר הפעלות העוסקות בנושאים: גבולות המחאה, דרכה של הציונית הדתית, ברך את מדינת ישראל, מתנתקים או מתחברים ועוד. התוכנית נשלחה לבתי הספר בדואר אלקטרוני, כמו כן ניתן למצוא אותה באתר מינהל חברה ונוער על פי הכתובת: <http://noar-education.gov.il>.

עריכה: מיכל דה האן,
 עמליה לואין
כתיבה: עמליה לואין, הרב
 נתן צולמן, שרה שיבר
עריכה לשונית: אמנון ששון
 תודה לד"ר עדנה ברינר על
 עצותיה המועילות